

[imię i nazwisko]
portal wystap.pl
[-----]
[-----]

Warszawa, 7 lipca 2011 roku

**Jego Ekscelencja
Arcybiskup Andrzej Dzięga
Przewodniczący Rady Prawnej
Konferencji Episkopatu Polski
Metropolita Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej
ul. Papieża Pawła VI 4
71-459 Szczecin**

Wasza Ekscelencjo,

zwracam się z dwoma pytaniami, nurtującymi tę część społeczeństwa, do której adresowany jest portal wystap.pl. Prosiłbym o odpowiedzi wsparte tak doświadczeniem, jak i powagą Rady Prawnej.

1. We Wrocławiu w klubie Falanster przy ul. św. Antoniego w dniu 4 lipca br. grupa ludzi zbiorowo i publicznie ogłosiła wystąpienie z Kościoła Katolickiego. Zostało to ogłoszone w internecie oraz czasopiśmie artystyczno-literackim „Rita Baum” z podaniem imienia, nazwiska i zawodu. Kanclerz Kurii Archidiecezji Wrocławskiej Ks. dr Leon Czaja, zapytany czy są oni tym samym objęci ekskomuniką *latae senentiae* odpowiedział, że właściwie nie, bo nie dopełnili procedur określonych w instrukcji „*Zasady postępowania w sprawie formalnego aktu wystąpienia z Kościoła*”. Można odnieść wrażenie, że łatwiej Kościołowi nałożyć karę ekskomuniki na Posłów RP popierających metodę zapłodnienia *in vitro* niż osobom, które publicznie deklarują swoje wystąpienie. Proszę zatem o odpowiedź czy ma tu zastosowanie art. 72 § 3 „*Instrukcji Konferencji Episkopatu Polski o przygotowaniu do zawarcia małżeństwa w Kościele katolickim*”, który mówi: „*Przez osoby, które formalnym aktem odstąpiły od Kościoła, należy rozumieć tych, którzy dokonali odstępstwa bądź na piśmie, **bądź wobec dwóch świadków**, bądź ujawnili swoje faktyczne wystąpienie z Kościoła wobec przedstawiciela władzy kościelnej, o ile takie stanowisko zewnętrzne pokrywa się z ich przekonaniem wewnętrznym. Analogicznie rozumie się powszechnie pojęcie apostazji*” i czy osoby te mają prawo do Komunii Świętej? Dodam, że tu było wielu świadków, a Instrukcja otrzymała *recognitio* Stolicy Apostolskiej.

2. Dokument „*Zasady postępowania w sprawie formalnego aktu wystąpienia z Kościoła*” jest oparty na autentycznej interpretacji pojęcia „*neque actu formali ab Ecclesia catholica defecerit*”, dokonanej 13 marca 2006 roku przez Przewodniczącego Papieskiej Rady ds. Tekstów Prawnych za aprobatą Papieża Benedykta XVI. Mówi o tym sama preambuła – „*Papieska Rada do spraw Tekstów Prawnych dnia 13 marca 2006 roku opublikowała list okólny z wyjaśnieniami odnośnie do aktu*

formalnego wystąpienia z Kościoła katolickiego. Dla ułatwienia jednolitego stosowania powyższych wskazań Konferencja Episkopatu Polski wydaje niniejsze Zasady postępowania". Instrukcja Kard. Juliana Herranza w punkcie 1 wymienia trzy elementy wystąpienia z Kościoła Katolickiego. Pokrywają się one z sensem cywilnym takiego wystąpienia, rozpatrywanym w aspekcie art. 18 pkt 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych (Dz. U. z 1977 r. nr 38, poz. 167). Zatem proszę o wyjaśnienie, czy zdaniem Waszej Eksceleencji dokument „*Zasady postępowania w sprawie formalnego aktu wystąpienia z Kościoła*” obejmuje ten aspekt wolności religijnej, tj. czy z jego zastosowania wynikają skutki cywilno-prawne wymiaru wystąpienia, czy li tylko skutki kanoniczne?

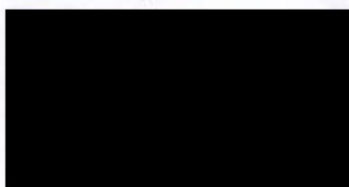
Z góry dziękuję za udzielenie odpowiedzi na postawione problemy, które dla wielu są niezwykle nurtujące i ważne.

proszę przyjąć wyrazy szacunku

/podpis/

Szczecin, dnia 25 października 2011 r.

Szanowny Pan

Szanowny Panie,

Ks. Abp Andrzej Dzięga prosił mnie jako sekretarza Rady Prawnej Konferencji Episkopatu Polski o to, bym odpowiedział na Pana pismo. Przepraszam, że dopiero teraz to czynię. Z różnych przyczyn przez cały okres wakacji akademickich przebywałem poza granicami Polski i dlatego nie mogłem wcześniej odpowiedzieć. Jeśli zaś chodzi o zadane przez Pana pytania, w odpowiedzi chciałbym wyjaśnić, co następuje:

1. Pyta Pan, czy w odniesieniu do formalnego aktu wystąpienia z Kościoła ma zastosowanie punkt 3 artykułu 72 Instrukcji Konferencji Episkopatu Polski o przygotowaniu do zawarcia małżeństwa w Kościele katolickim? Odpowiadając na to pytanie, chciałbym zwrócić Pana uwagę na fakt, iż powyższa Instrukcja Konferencji Episkopatu Polski została uchwalona w dniu 5 września 1986 r. i zatwierdzona przez Papieża bł. Jana Pawła II w dniu 17 stycznia 1987 r. Natomiast dokument Papieskiej Rady ds. Tekstów Prawnych *Actus formalis defectionis ab Ecclesia catholica* został ogłoszony po zatwierdzeniu (*recognitio*) przez Papieża Benedykta XVI w dniu 13 marca 2006 r. Ponadto dokument ten – jak sam Pan zauważa – posiada charakter interpretacji autentycznej tej instytucji kanonicznej, która określana jest mianem formalnego aktu wystąpienia z Kościoła katolickiego. Tym samym, od dnia 13 marca 2006 r., aby akt woli mógł zostać określony jako formalny akt wystąpienia z Kościoła powinien spełniać wymogi określone w dokumencie Papieskiej Rady ds. Tekstów Prawnych *Actus formalis defectionis ab Ecclesia catholica*, a nie w Instrukcji Konferencji Episkopatu Polski o przygotowaniu do zawarcia małżeństwa w Kościele katolickim.

2. W odniesieniu się zaś do drugiego Pana pytania, czy z dokumentu Konferencji Episkopatu Polski *Zasady postępowania w sprawie formalnego aktu wystąpienia z Kościoła* wynikają skutki cywilno-prawne, chciałbym jedynie zauważyć, iż dyspozycje o charakterze czysto kościelnym właściwego podmiotu władzy kościelnej odnoszą się jedynie do tych, którzy przynależą do danej wspólnoty kościelnej. Aby te normy mogły mieć zastosowanie w porządku cywilno-prawnym określonej społeczności, powinny być do tego porządku wprowadzone przez odpowiednie umowy bilateralne lub akty prawne władzy państwowej, dokonywane zazwyczaj w porozumieniu z przedstawicielami określonej wspólnoty kościelnej lub związku wyznaniowego. Przykładem są dyspozycje dotyczące zawierania małżeństwa religijnego ze skutkami cywilnymi. W odniesieniu zaś do wspomnianego wyżej dokumentu Konferencji Episkopatu Polski takowe działania nie miały miejsca. Nikt też ze strony Kościoła katolickiego w Polsce, ani też Państwa Polskiego, z taką prośbą nie występował.

Z poważaniem

Sekretarz Rady Prawnej KEP